

STATUT AUDITNÍHO ORGÁNU

Článek I Úvodní ustanovení

Veškeré činnosti vyplývající pro Českou republiku (dále též „ČR“) k zajištění řádné správy finančních prostředků pomoci Evropské unie (dále též „EU“) poskytnutých v rámci nástrojů jednotlivých politik EU, dále Finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru (dále též „EHP“) a Finančního mechanismu Norska a Druhého švýcarského příspěvku (dále souhrnně též „fondy“) a k řádnému nastavení a účinnému fungování jejich řídicích a kontrolních systémů zavedených v souladu s přímo použitelnými předpisy, dohodami, memorandy a všeobecně přijímanými zásadami k poskytnutí dostatečné záruky správnosti, řádnosti a způsobilosti žádostí o pomoc z fondů, podléhají nezávislému a objektivnímu přezkoumání a hodnocení.

Článek II Účel

Tento statut upravuje základní organizační uspořádání funkcí auditního orgánu včetně požadavku na jeho nezávislost, odpovědnost za plnění těchto funkcí, povinnosti a oprávnění nutné k zajištění auditu. Bližší podrobnosti jsou upraveny v Organizačním řádu Ministerstva financí (dále též „MF“).

Článek III Postavení odboru Auditní orgán

- 1) Zajištěním role auditního orgánu pro programy spolufinancované z fondů bylo určeno MF příslušným usnesením vlády ČR. Výkon činnosti MF jako auditního orgánu zajišťuje odbor Auditní orgán (dále též „AO“).
- 2) Odbor AO plní v ČR povinnosti a pravomoci spojené s přímým výkonem funkce auditního orgánu pro programy spolufinancované z fondů v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, příslušnými právními předpisy EU, případnými pokyny vydávanými Evropskou komisí (dále též „Komise“) a mezinárodně uznávanými auditorskými standardy a Etickým kodexem Institutu interních auditorů.
- 3) Ředitel odboru AO je prostřednictvím vrchního ředitele sekce Finanční řízení a audit odpovědný ministru financí za:
 - vytvoření organizačního rámce pro auditní struktury programů spolufinancovaných z fondů včetně podkladů pro jejich právní zajištění,

- zajištění všech funkcí auditního orgánu.
- 4) Ministr financí a vrchní ředitel sekce Finanční řízení a audit poskytne řediteli odboru AO ke splnění odpovědnosti podle odstavce 2 veškeré záruky, které jsou nutné zejména pro:
 - vypracování auditní strategie a sestavení plánu auditů (např. auditů systémů, auditů operací, auditů účetní závěrky) na příslušné období, jakož i potřebných zdrojů k jejich plnění při dodržení pravidla, že plánované zdroje pro daná období fondů budou také dostupné a oddělené od zdrojů přidělených pro ostatní auditní činnosti,
 - vytvoření a udržování podmínek pro nezávislé provádění auditů uvnitř i vně MF k získání názoru nutného pro podání objektivních ujištění o správném a řádném využití prostředků poskytovaných z fondů (dále též "auditní názor"), pro vypracování zpráv o auditu, pro vydávání výroku auditora a vypracování výroční kontrolní/auditní zprávy všude tam, kde je předkládání zpráv a vydávání takových výroků Komisí či jiným subjektem¹ vyžadováno. Nezávislost musí prostupovat všemi fázemi činnosti AO.
 - 5) AO zajišťuje plánování, organizování, koordinaci, provádění, kontrolu kvality a metodiku auditů řídicích a kontrolních systémů nezávisle na veškerých činnostech orgánů státní správy, právnických a fyzických osobách podílejících se na řízení, kontrole a užití prostředků z fondů (dále též „subjekty implementace“).
 - 6) Plnění úkolů podle odstavce 2 řídí ředitel odboru AO a zajišťují zaměstnanci MF zařazení v AO pro výkon této činnosti. Ředitel odboru AO odpovídá za dodržení Etického kodexu Institutu interních auditorů a zásad integrity, objektivity, důvěrnosti a kompetentnosti činnosti zaměstnanců AO při provádění auditů.
 - 7) Některé činnosti související s výkonem auditů fondů mohou být zajišťovány též externími dodavateli. Tím se AO nezbavuje odpovědnosti za dané audity v rozsahu, který je dostatečný pro splnění požadavků stanovených mezinárodně uznávanými auditorskými standardy, akty práva EU, právními předpisy Finančních mechanismů, právními předpisy ČR a tímto statutem. Ke splnění své odpovědnosti AO zajistí, aby činnosti byly prováděny pouze takovými externími dodavateli, jejichž předpoklady k provádění auditů odpovídají požadavkům na tuto činnost.

Článek IV

Hlavní úkoly a činnosti

- 1) Odbor AO zajišťuje úkoly podle článku III odst. 2 jako nezávislou, objektivní auditní a konzultační činnost pro splnění všech podmínek stanovených zejména pro vypracování níže uvedených relevantních dokumentů pro příslušné programy financované z fondů:
 - a) auditní strategie AO,
 - b) popisu systémů pokrývajících organizaci a postupy AO,
 - c) výročních kontrolních (auditních) zpráv uvádějících výsledky auditů provedených během příslušného období v souladu s auditní strategií programů, jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech těchto programů,
 - d) výroků auditora k tomu, zda účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz, zda jsou výdaje, o jejichž úhradu byla Komise požádána a které jsou vykázány v účetní závěrce, legální a správné, a zda zavedený systém řízení a kontroly funguje řádně.

¹ Např. Výborem pro Finanční mechanismus, Ministerstvem zahraničních věcí Norska.

- 2) Ředitel odboru AO určí zástupce do skupiny auditorů pro programy přeshraniční spolupráce na příslušné programové období. Skupina auditorů v souladu s příslušnými právními předpisy EU napomáhá AO, plní povinnosti podle těchto předpisů a je povinna vypracovat svůj jednací řád.
- 3) Pro účely poskytnutí objektivního ujištění o splnění podmínek podle odstavce 1 auditoři AO zajišťují provádění příslušných auditů dle požadavků programů financovaných z fondů, tj. zejména auditů systému za účelem ověření účinnosti řídicího a kontrolního systému programu, auditů operací na vhodném vzorku pro ověření vykazovaných výdajů, provádění auditů účetních závěrek za účelem poskytnutí přiměřené jistoty o pravdivosti, úplnosti, přesnosti a věrohodnosti částek uvedených v účetní závěrce zpracované příslušným subjektem implementace a případně dalších auditů uvnitř i vně MF.
- 4) K vypracování dokumentů použije AO všechny údaje, ke kterým ho požadavky podle mezinárodně uznávaných auditorských standardů k vypracování těchto dokumentů opravňují. Tyto údaje shrnují výsledky veškerých šetření zaměstnanců AO případně externích dodavatelů a nálezy všech kontrol a auditů provedených národními orgány, úředníky nebo pověřenými zástupci orgánů Evropské unie či jiných subjektů, k nimž měl AO přístup.
- 5) Dokumenty uvedené v odstavci 1 podepisuje ředitel AO, který nese odpovědnost za úplnost a správnost informací použitých v souladu s požadavky mezinárodně uznávaných auditorských standardů pro závěr,
 - a) že příslušné výkazy výdajů poskytují ve všech podstatných bodech věrný a poctivý obraz o výdajích uskutečněných v souladu s právními předpisy a programovými ustanoveními,
 - b) že žádosti o platby se jeví jako oprávněné, nebo
 - c) že nelze s ohledem na zjištěné závažné nedostatky v řízení nebo kontrole, anebo s ohledem na vysokou četnost zjištěných nesrovnalostí zaujmout stanovisko k výkazům výdajů a k žádostem o platby, včetně odhadu jejich finančních dopadů.
- 6) Požádá-li Komise či jiný subjekt o provedení dalšího auditu v určené lhůtě za účelem zjištění a nápravy nesrovnalostí v případech, kdy existence závažných nedostatků ve fungování řídicích a kontrolních systémů nebo vysoká četnost zjištěných nesrovnalostí neumožní AO poskytnout ve vydaných stanoviscích nebo prohlášeních přiměřené ujištění, že výkazy výdajů předložené Komisi či jinému subjektu jsou správné, a tedy že související transakce jsou legální a řádné, je ředitel odboru AO oprávněn si vyžádat provedení dalšího auditu u příslušného orgánu, a to prostřednictvím zaměstnanců AO nebo externích dodavatelů.
- 7) Při konzultacích poskytovaných subjektům implementace ve věci dostatečnosti kontrolních funkcí pro řádné finanční řízení a správu fondů podle mezinárodně uznávaných auditorských standardů postupuje AO tak, aby tato činnost nezpůsobila riziko omezení nebo ztráty nezávislosti a objektivity zaměstnanců AO, případně externích dodavatelů při výkonu jimi zabezpečované auditní činnosti. Úkony prováděné AO v oblasti konzultační činnosti, jejich rozsah, obsah a výstupy budou dopředu odsouhlaseny ředitelem odboru AO a nelze je zaměňovat s ujišťovacími zakázkami, ani je s nimi, v případě že souvisejí s jejich předmětem, slučovat.
- 8) Zaměstnanci AO, případně externí dodavatelé nepřebírají při provádění auditů přímou odpovědnost za zavedení a fungování řídicích a kontrolních systémů podle článku I, které jsou v odpovědnosti příslušných subjektů implementace.

Článek V Odpovědnosti a oprávnění

- 1) Ke splnění své odpovědnosti za účinné řízení přidělených zdrojů při plnění hlavních úkolů a činností podle článku IV je AO oprávněn vyjádřit vždy auditní názor nutný pro podání objektivních ujištění o správném a řádném využití fondů. K tomu jsou ministrem financí vytvářeny trvale podmínky pro vyloučení nežádoucích zásahů směřujících z vnitřního nebo z vnějšího prostředí k ovlivnění nebo znemožnění nezávislosti a objektivitě AO.
- 2) Ministr financí přijímá odpovídající opatření k zajištění přiměřených a dostatečných zdrojů v kapitole státního rozpočtu MF.
- 3) Ředitel odboru AO je povinen bez zbytečného odkladu informovat vrchního ředitele sekce Finanční řízení a audit, usoudí-li, že hrozí riziko oslabení nezávislosti a objektivitě AO v důsledku:
 - omezení zdrojů vyhrazených pro zajištění funkcí AO,
 - nedostatečných regulačních pravidel narušujících schopnost AO plnit hlavní úkoly a činnosti podle článku IV,
 - nedodržování pravidel stanovených tímto statutem, například omezováním působnosti AO, omezováním přístupu ředitele či kteréhokoli zaměstnance AO k záznamům a doprovodným dokumentům nezbytným k vypracování auditní strategie, k popisu systémů, k vypracování zpráv a k vydávání výroků auditora, anebo odpíráním jejich oprávnění vyžadovat a získávat informace nezbytné pro plnění hlavního účelu auditů.
- 4) Ředitel odboru AO je současně povinen při podávání informace podle odstavce 3 upozornit vrchního ředitele sekce Finanční řízení a audit na dopady omezení spojené s ovlivněním rozsahu a hodnoty auditního názoru pro účely vypracování auditní strategie, popisu systému, zpráv a výroku auditora. Ředitel odboru AO učiní o způsobu řešení nastalé situace písemný záznam.
- 5) Ředitel odboru AO může delegovat některá svá oprávnění k organizování přidělených zdrojů při plnění hlavních úkolů a činností podle článku IV na vedoucí zaměstnance, kteří přímo řídí práci ostatních zaměstnanců AO. Tím se nezabývá konečné odpovědnosti za zajištění všech funkcí a náležitých výsledků AO.
- 6) Ředitel odboru AO a všichni zaměstnanci AO jsou oprávněni k přístupu ke všem záznamům a doprovodným dokumentům nezbytným k vypracování relevantních dokumentů, tj. auditních strategií, popisu řídicích a kontrolních systémů, zpráv a výroků auditora. Zaměstnanci AO jsou oprávněni k vyžadování a přejímání informací nezbytných k plnění účelu auditu od všech auditovaných osob, jejich vedoucích a ostatních zaměstnanců. Přitom musí zachovávat nestrannost a nezaujatost a vyhnout se střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména tím, že nejsou činní ani jinak účastní ve vztazích, které mohou narušit nebo být chápány jako narušení jejich objektivního úsudku. Auditované osoby, jejich vedoucí a ostatní zaměstnanci jsou povinni tomuto jejich vyžádání vyhovět a tento přístup jim umožnit, stejně jako poskytnout potřebnou součinnost při výkonu auditu.
- 7) Ředitel odboru AO má možnost zúčastnit se jednání všech poradních a rozhodovacích výborů/orgánů subjektů implementace. K účasti na těchto jednáních může pověřit svého zástupce či některého z vedoucích zaměstnanců AO nebo na jeho návrh jiného zaměstnance AO, případně zástupce externího dodavatele. Poradní a rozhodovací orgány/výbory vnitrostátních subjektů jsou povinny účast umožnit včasným oznámením termínu jejich konání.

Článek VI Plánování auditu

- 1) Plánování auditů pro příslušné programy financované z fondů je založeno zejména na auditní strategii, střednědobém plánu auditu a ročním časovém rozvrhu jednotlivých auditů.
- 2) AO své kapacity určené pro auditu rozvrhuje v závislosti na míře rizik spojených s jednotlivými činnostmi subjektů implementace při zajišťování řídicích a kontrolních procesů v rámci správy a řízení programů spolufinancovaných z fondů.
- 3) Auditní strategie jsou sestavovány na programová období fondů, je-li relevantní. Zajišťují, aby činnosti v rámci auditu byly efektivně rozvrženy na celé plánovací období. Přitom se přihlíží k:
 - rizikovosti organizace, jejím postupům pro přijímání, ověřování a potvrzování žádostí o úhradu výdajů a pro povolování, proplácení a účtování výdajů,
 - dostatečnosti řídicích a kontrolních systémů zavedených těmito subjekty implementace, a určení předpokládané periodicity jejich nezávislého prověření a hodnocení.
- 4) Plány auditů jsou sestavovány na období jednoho roku. Plány určují cíle, předměty a termíny plánovaných prověření a hodnocení, a v případě potřeby nebo na základě požadavku Komise, případně jiného oprávněného subjektu jsou aktualizovány.

Článek VII Výkon auditu

- 1) K výkonu nezávislé, objektivní auditní a konzultační činnosti musí AO jako celek zajistit potřebné znalosti, dovednosti a další schopnosti. V případě, že k provedení plánovaného nebo mimořádného šetření nemá AO dostatečné kapacity nebo by bylo jeho provedení AO neefektivní, zajistí AO v případě disponibilních zdrojů provedení tohoto auditu externím dodavatelem.
- 2) Účelem prověření a hodnocení prováděného zaměstnanci AO je získání přiměřené záruky o účinnosti řídicích a kontrolních systémů subjektů implementace. Zejména jde o shromáždění informací o tom, zda:
 - a) úkoly jsou jasně definovány a rozděleny, funkce k jejich zabezpečení jsou dostatečné pro zajištění řádné správy i finančního řízení, a zda fungují odpovídající systémy komunikace včetně podávání zpráv mezi subjekty implementace navzájem a mezi AO,
 - b) jsou stanoveny a v praxi subjekty implementace uplatňovány postupy k zajištění procesů využívání fondů a k ověření toho, zda:
 - byly spolufinancované produkty dodány a služby poskytnuty,
 - byly výdaje vykázané příjemci skutečně vynaloženy,
 - jsou tyto výdaje v souladu s pravidly pro dané operace,
 - je v případě ověřování na místě týkajícího jednotlivých operací na základě vzorku postupováno v souladu s příslušnými prováděcími pravidly přijatými Komisí či jinými subjekty,
 - c) jsou v postupech pro ověření podle písmene b) obsaženy úkony k prověření a hodnocení podmínek, zejména pokud jde o způsobilost výdajů pro podporu z fondů v rámci dotčeného programu, o zadávání veřejných zakázek, o veřejnou finanční podporu (včetně dodržení pravidel o kumulování podpor poskytovaných z různých zdrojů), ochranu životního prostředí a rovnost příležitostí,

- d) existují ujištění příslušných subjektů implementace o zavedení postupů, které zajistí, že doklady, které se vztahují ke konkrétním výdajům a platbám provedeným v rámci daného programu a které se vyžadují jako dostatečná auditní stopa, se uchovávají v souladu s požadavky příslušných mezinárodně uznávaných norem,
 - e) platební orgán a příslušná platební místa – finanční útvary příslušných subjektů implementace vedou v souladu s požadavky mezinárodně uznávaných norem záznamy o částkách, které mají být navráceny z již provedených plateb z fondů, a zajišťují stanovené finanční transakce a výkaznictví spojené s vypořádáním a vyúčtováním těchto částek,
 - f) výkazy výdajů a žádosti o platby jsou osvědčovány příslušným orgánem implementace v souladu se stanovenými pravidly, včetně dodržování nezávislosti daného orgánu na jakýchkoliv subjektech implementace, které žádosti schvalují.
- 3) V zájmu zajištění maximální objektivity zajistí ředitel odboru AO, aby šetření a poskytování přiměřeného ujištění o správném a řádném využití prostředků poskytovaných z fondů neprováděl zaměstnanec AO, který se podílel na řízení nebo výkonu nyní auditovaných činností u auditovaných osob a u kterého není z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, hospodářského zájmu a ani z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen jeho nestranný a objektivní výkon všech činností.
- 4) AO vypracovává písemné postupy pro provádění auditů a pravidelně je aktualizuje.
- 5) Auditorský spis je veden pro každý jednotlivý audit takovým způsobem, aby byl kompletně přezkoumatelný postup při jeho provedení a shromažďoval informace, které jsou dostatečné pro závěry dokumentovaných zjištění.
- 6) O každém prováděném šetření podle článku IV odst. 3 se vypracovává zpráva, která obsahuje zejména cíl, předmět, rozsah šetření a zjištění zaměstnanců AO včetně doporučení k přijetí opatření k nápravě v případech, kdy existence nedostatků v řízení nebo kontrole nebo vysoká četnost zjištěných nesrovnalostí by mohla následně ohrozit nebo znemožnit AO získání přiměřených záruk pro vydání výroku auditora ve smyslu mezinárodně uznávaných auditorských standardů.
- 7) Nedílnou součástí činnosti AO je funkční a efektivní systém sledování opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Tento systém zajistí sledování, zda jsou tato opatření efektivně zavedena.

Článek VIII

Poskytování informací

- 1) Ředitel odboru AO pravidelně informuje vrchního ředitele sekce Finanční řízení a audit o výsledcích auditů, zejména o zjištěních, doporučeních k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a o tom, zda jsou tato opatření příslušnými subjekty implementace efektivně zavedena.
- 2) AO předkládá Komisi, případně jiným oprávněným subjektům, v souladu s příslušnými mezinárodně uznávanými auditorskými standardy a na základě výsledků ujednání s těmito subjekty pro příslušné programy financované z fondů zejména:
- a) auditní strategie zahrnující subjekty, které budou provádět audity a metodu, která bude použita,
 - b) metodu výběru vzorků pro případné audity operací,

- c) výroční kontrolní (auditní) zprávu uvádějící výsledky auditů provedených během předchozího období dvanácti měsíců, které končí dne 30. června daného roku, v souladu s auditní strategií programu, jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programu,
 - d) výrok auditora k tomu, zda účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz, zda jsou výdaje, o jejichž úhradu byla Komise požádána a které jsou vykázány v účetní závěrce, legální a správné, a zda zavedený systém řízení a kontroly funguje řádně.
- 3) AO zpřístupní příslušnému subjektu implementace pro účely zpracování žádosti o platbu Komisi, případně jinému oprávněnému subjektu, výsledky všech provedených auditů.

Článek IX

Řízení kvality a koordinace auditů

- 1) Cílem AO v oblasti řízení kvality je především zajištění použití příslušných mezinárodně uznávaných auditorských standardů při výkonu auditu a poskytnutí záruky, že je dodržována odpovídající kvalita auditu.
- 2) AO vytváří a udržuje náležitou profesionální úroveň výkonu své činnosti, zabezpečuje a zvyšuje kvalitu AO včetně jeho sledování a hodnocení, a to v souladu s Programem pro zabezpečení a zvyšování kvality Auditního orgánu.
- 3) AO zajistí koordinaci auditů v rámci AO a/nebo s auditory externího dodavatele za účelem efektivního využití dostupných časových a lidských zdrojů, zamezení duplicit a překrývání auditních činností a v důsledku předešlých opatření pak i snížení administrativní zátěže jak auditorů, tak i auditovaných osob.
- 4) AO nese výhradní odpovědnost za vytvoření a dodržování takového systému řízení kvality, který zajistí, že práce prováděné auditory AO jsou:
 - v souladu s mezinárodně uznávanými auditorskými standardy,
 - v souladu s auditní strategií AO,
 - v souladu s regulačním rámcem ČR, EU a právními předpisy finančních mechanismů,
 - spolehlivé pro účely výroční kontrolní (auditní) zprávy a výroku auditora, je-li pro příslušný program relevantní.
- 5) AO přijme opatření k omezení hrozby spřízněnosti na přijatelnou úroveň pro auditory, kteří pracují po dlouhou dobu ve stejné oblasti auditu. V rámci AO je vedle kontroly kvality tímto prvkem také rotace auditorů a kontrola složení jednotlivých auditorských týmů.

Článek X

Součinnost

AO a subjekty implementace zajistí bez zbytečného odkladu vzájemnou informovanost o doplněních nebo změnách v popisu již zavedených řídicích a kontrolních systémů pro jednotlivé programy. Tyto změny se týkají údajů o definici úkolů a o jejich rozdělení v rámci jednotlivých organizačních útvarů nebo mezi nimi, o postupech pro přijímání, ověřování a potvrzování žádostí o úhradu výdajů, pro schvalování, proplácení a účtování výdajů a pro funkčně nezávislé kontroly/audity.

Článek XI
Závěrečná ustanovení

Tento Statut AO nabývá účinnosti dnem podpisu ministra financí a nahrazuje Statut AO vydaný dne 7. 5. 2019.

V Praze dne 20-09-2023

.....
Ing. Zbyněk Stanjura
ministr financí